

525

1796. Ἐγκύκλιος, 19 Ἰανουαρίου, ἐπισκόπου Κοζάνης Θεοφίλου, ἐν 165, σ. 93-97.

«... οἱ ἐνταῦθα... κληρικοὶ καὶ πρόκριτοι... κοινῇ βουλῇ καὶ γνώμῃ, ἀνιγγείλον ἡμῖν, ζητήσαντες τὴν ἐπανακάλεσιν, ἐπιδιόρθωσιν τε καὶ ἐπιβεβαίωσιν τῶν ἑκπαλαι γεγονότων καὶ εὐρεθέντων τοπικῶν θεσμῶν καὶ νόμων τῆς πολιτείας ταύτης. Βλέποντες οὖν καὶ ἡμεῖς τὴν κοινὴν αὐτῶν ταύτην αἴτησιν, μὴ ἀντικειμένην τοῖς ἱεροῖς νόμοις, ἀλλὰ γε εὐλογον οὔσαν, δικαίαν τε καὶ κοινωφελῇ... ἐπαναεοῦντες δι' ἀντιγραφῆς τοὺς ἑκπαλαι καλῶς θεσπισθέντας καὶ εὐρεθέντας ἐνταῦθα τοπικοὺς ὅρους καὶ θεσμούς, ... ἀποφαινόμεθα διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου ἀρχιερατικοῦ γραμματος :

Α'. Οὐδεὶς... νὰ ἀποτολμήσῃ ἀπὸ σήμερον καὶ ὕστερα διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὴν προξενιὰν τῆς ἀρραβωνισθησομένης θυγατρὸς του μανδήλια (ἔξω μόνον ἀπὸ τρία, κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν, τοῦ γαμβροῦ, τοῦ πενθεροῦ καὶ τῆς πενθερᾶς) εἰς κανένα ἄλλον συγγενῇ τοῦ γαμβροῦ...

Β'. Ἀπὸ μέρους τοῦ γαμβροῦ, νὰ μὴ στέλνῳνται δῶρα εἰς ἄλλα συγγενικά πρόσωπα τῆς νύμφης, ἐκτὸς μόνον ἀπὸ τὰ συνηθισμένα πρὸς αὐτὴν τὴν νύμφην, πρὸς τὸν πενθερόν καὶ πενθερὰν καὶ οὐχὶ περαιτέρω. Ὁμοίως καὶ ἐκ μέρους τῆς νύμφης νὰ ἀνταποδίδῳνται δῶρα τὰ συνηθισμένα πρὸς τὸν γαμβρόν, πρὸς τὸν πενθερόν, τὴν πενθεράν, τὸν νοῦνον (ἢ νοῦναν) καὶ τοὺς μπρατίμους...

Γ'. Εἰς τὰ γαμβροιάτικα ὑποκάμιστα τὰ μὴν τολμήσῃ τινὰς νὰ βάλῃ χρυσάφι, εἴτε εἰς τὰ πατάκια, εἴτε εἰς ἄλλο κανένα μέρος.

Δ'. Εἰς τοὺς γάμους, ὅσοι εἶναι τῆς α' τάξεως, νὰ μὴ στέλνῳν περὶ σόδερα ἀπὸ ἐπτὰ σινιά, ὅσοι δὲ τῆς β' τάξεως, περὶ καὶ ὅσοι τῆς γ' καὶ κατωτέρας, τρία μόνον.

Ε' — Αἱ δωρεαί, ὅπου δίδονται πρότερον καὶ εἰς τοὺς γάμους, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, τοῦ γαμβροῦ δηλαδὴ καὶ τῆς νύμφης, πρὸς τοὺς πενθεροὺς καὶ πενθεράς, ὡς ἀμοιβαίως γεγόμεναι, κατ' οὐδένα τρόπον νὰ μὴ λογαριάζῳνται ποτέ, οὔτε νὰ ἀπερνῶνται εἰς τὰ προικοσύμφωνα.

ΣΤ' — Ἡ συνήθεια, ὅπου ἦτον πρότερον, εἰς τὸν ἐρχομόν ἀπὸ ξενιτείας τοῦ γαμβροῦ, διὰ νὰ στέλνῃ ὁ πενθερὸς ἢ ἡ πενθερά του, μποχτζιαλίκι, τράπεζαν καὶ μπακλαβὰν, νὰ παύσῃ εἰς τὸ ἐξῆς...

Ζ' — Λόγω προξενιάς, τινὰς ἀπὸ σήμερον καὶ ὕστερα νὰ μὴν τολμήσῃ νὰ τάξῃ ἢ νὰ δώσῃ ἢ νὰ πάρῃ ὁ προξενητὴς ἢ νὰ ζητήσῃ τόσον ἄσπρα πολλὰ ἢ ὀλίγα, ὅσον καὶ κανένα ἄλλο πρᾶγμα.

Η' — Τὰ μετρητὰ ἄσπρα, τὰ λεγόμενα νάχτι, ὅπου δίδεται ἐκ μέρους τῆς νύμφης πρὸς τὸν γαμβρόν, ἀπαραιτήτως νὰ γραφῇται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ προικοσυμφώνου, καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα τῆς προικὸς, ἐὰν τυχόν καὶ δὲν μετρηθοῦν ἐπὶ χειρὸς καὶ τὰ ἄσπρα καὶ συγουρευθῇ ὁ γαμβρὸς εἴτε μὲ ἐγγύησιν τινός, εἴτε μὲ ὁμολογίαν. Καὶ ἀπὸ ὅσα προικοσύμφωνα ἤθελαν ἔχει νάχτι ἄσπρα γραμμένα, νὰ δίδῳνται εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐκκλησίαν τοῦ ἀγίου Νικολάου, χάριν βοηθείας, 3%, κατὰ τὴν ἐπικρατήσαν παλαιὰν συνήθειαν, τὰ ὅποια ἄσπρα, χωρὶς νὰ τὰ λαμβάνῃ ὁ ὑπουργὸς τοῦ μυστηρίου ἐνορίτης ἱερεὺς, νὰ μὴν ἔχῃ ἄδειαν νὰ στεφανώσῃ τοὺς νεονύμφους, οὔτε τὰ προικοσύμφωνά τους νὰ βεβαιώνῳνται.

Θ' — "Οσοι τῶν ἐνταῦθα χριστιανῶν . . . ἀπαραιτήτως νὰ εἶναι ὑπόχρεοι διὰ νὰ γράφουν προικοσύμφωνον . . . καὶ χωρὶς νὰ κάμουν προικοσύμφωνον ἐνώπιον τῶν διωρισμένων κληρικῶν, νὰ μὴν τοὺς δίδηται ἄδεια τοῦ στεφανώματος. Τὰ δὲ προικοσύμφωνα ὅλα ἀπαραιτήτως, νὰ εἶναι μεμαρτυρημένα ἀπὸ τὸν διωρισμένον παρὰ τοῦ ἀρχιερέως ἐπὶ τούτῳ κληρικὸν ἢ ταβουλλάριον, ἀπὸ τε τὸν κατὰ καιροὺς ἐπίτροπον τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἔπειτα ἀπὸ τοὺς παρευρισκομένους λοιπούς, τὰ ὁποῖα εἰς τὸ ἐξῆς θέλουν καταστρώνονται εἰς ξεχωριστὸν κώδικα, διὰ πολλὰ ἐνδεχόμενα.

Ι' — "Οσοι κάτοικοι ἐν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ ἤθελαν κάμει διαθήκην, εἴτε ἐδῶ εὐρισκόμενοι, εἴτε ἄλλοῦ, νὰ ἔχουν ἀπαραιτήτως διὰ νὰ ἀφιερῶσιν πρῶτον εἰς τὸν κατὰ καιροὺς ἀρχιερέα τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης (ἐκτὸς τῶν συνήθων, ὅπου δικαιούται, λαβεῖν καὶ ἄνευ διαθήκης, κατὰ τὴν κατάστασιν τοῦ τεθνεῶτος) εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταύτην τοῦ ἁγίου Νικολάου, εἰς τοὺς ἱερεῖς, εἰς τὸ σχολεῖον, εἰς τὴν κοινὴν ἐλεημοσύνην, μὲ τὴν θέλησίν τους, τὴν ἀρμόζουσαν ἐλεημοσύνην, κατὰ τὴν κατάστασίν τους, καὶ οὕτω ὕστερα νὰ διορίζουν εἰς ἄλλα μοναστήρια ἄλλας ἐλεημοσύνας καὶ λεγάτα εἰς νομίμους συγγενεῖς τους καὶ φίλους, ὅπου προαιροῦνται. Εἰ δὲ καὶ δὲν ἀφιερῶνουν εἰς τὰ ρηθέντα μέρη, νὰ λαμβάνηται μετὰ ταῦτα τὸ εὐλογοφανὲς ψυχομερίδιον πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀπὸ τοὺς κληρονόμους τοῦ θανόντος. Καὶ ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνους, ὅπου ἤμπορουν νὰ γράφουν ἰδιοχείρως διαθήκην τους μὲ τὰ νόμιμα περιστατικά, αἱ ἄλλαι διαθήκαι, ὅπου ἤθελαν γίνεαι εἰς τὸ ἐξῆς, εἴτε ἀνδρῶν, εἴτε γυναικῶν, εἴτε ἰερέων γράμματα, εἴτε ἀγράμματοι εἶναι, κατ' οὐδένα τρόπον νὰ γίνωνται καὶ νὰ γράφονται ἀπὸ ἄλλους, εἰ μὴ ἀπὸ τῶν διωρισμένων παρὰ τοῦ ἀρχιερέως κληρικῶν, τοῦ κατὰ καιροὺς, δηλονότι, ἐπιτρόπου τῆς ἐκκλησίας, τοῦ ἐφημέριου τῆς ἐνορίας καὶ τῶν λοιπῶν κληρικῶν, ὅπου ἤθελον διορισθῇ, εἰ δὲ καὶ γίνεαι ἄλλοτρόπως, νὰ μὴν ἀβέβαιος καὶ ἀποράδευτος. Μυστικαὶ δὲ διαθήκαι ἀγράμμάτων ἀνθρώπων καὶ σημειώματα πρόχειρα, νὰ μὴ γίνωνται τὸ καθόλου, χωρὶς νὰ εἶναι παρὼν οἱ ἀνωτέρω διωρισμένοι παρὰ τοῦ ἀρχιερέως. Εἰ δὲ καὶ τύχει νὰ γένουν, νὰ μένουν ἄκυρα καὶ νὰ παιδεύηται, ὅποιος ἤθελε φανῇ διὰ νὰ πιάξῃ ἐν τοιοῦτον.

ΙΑ' — . . . καὶ διὰ τὴν θεραπείαν τῆς τοιαύτης ματαίας καὶ ἐπιβλαβοῦς συνηθείας, διορίζομεν, ὅτι . . . εἰς τοὺς γάμους, εἰς ἀρραβῶνας καὶ εἰς ἄλλους χαιρετισμοὺς τῶν χριστιανῶν καὶ ἄλλων ἐορτῶν (ἐκτὸς τῶν τριῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγίου Πάσχα) ὁ καὶβὲς καὶ τὸ γλυκὸν νὰ λείψῃ τελείως . . .

ΙΒ' — . . . ὅστις ἤθελε τολμήσῃ διὰ νὰ παραβῇ καὶ νὰ ἀθετήσῃ κανένα κεφάλαιον . . . καὶ φωραθῇ . . . παραβάτης τῶν νομίμων τούτων ὅρων, νὰ παιδεύηται κατὰ τὸν εὐλογοφανῆ τρόπον ἐκκλησιαστικῶς καὶ νὰ δίδῃ, καὶ λόγῳ ποινῆς καὶ παιδείας, γρόσια πενήντα εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ εἰς τὸ Κοινὸν τῆς πολιτείας ταύτης, καὶ ἄνευ τῆς παιδείας ταύτης, κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τὸν διαφεντεύσῃ τινάς, εἴτε συγγενῆς του, εἴτε φίλος του, ἕως ὅτου νὰ ἔλθῃ εἰς αἴσθησιν καὶ σωφροτισθῇ διὰ τῆς εἰρημένης παιδείας.

. . . Ἀποφαινόμεθα . . . ἵνα ὁ παρὼν οὗτος τοπικὸς νόμος καὶ τὰ ἐνταῦθα ὁροθετηθέντα . . . βουλόμεθα ἔχειν ἀείποτε εἰς τὸ ἐξῆς τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ χρόνῳ καὶ κριτηρίῳ. "Οστις δὲ τῶν ἐνταῦθα χριστιανῶν φανῇ καταφρονῶν . . . εἰ μὲν ἱερωμένος ἐστίν, ἀργὸς εἶη τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ καὶ πάσης ἱεροπραξίας, εἰ δὲ λαϊκός, ἀφορισμένος εἶη ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος, κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυστος . . .».

